

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

СумДПУ імені А. С. Макаренка

проф. Юрій ЛЯННОЙ

«25» березня 2025 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ А1 ОСВІТНІ НАУКИ
(Педагогіка вищої школи)
для іноземців та осіб без громадянства

Розглянута на засіданні

Приймальної комісії

«25» березня 2025 р.

Протокол № 7

Суми-2025

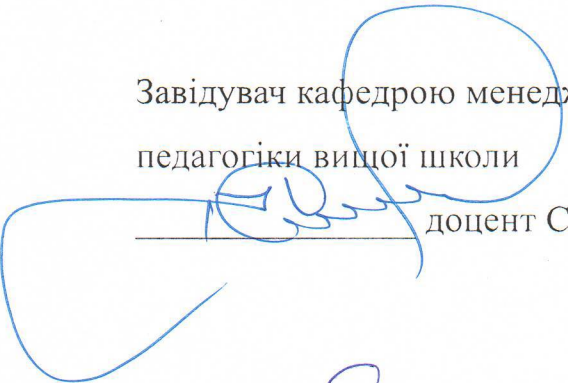
Програма вступного іспиту з Основ педагогіки вищої школи для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю А1 Освітні науки (Педагогіка вищої школи) *

Ухвалена на засіданні кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Протокол № 10

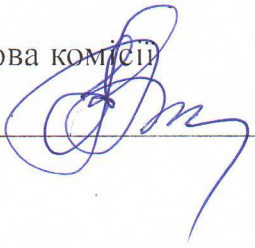
від 21 березня 2025 року

Завідувач кафедрою менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

доцент Сергій ДЕНЄЖНІКОВ

Голова комісії

професор Олена КОЗЛОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту з Основ педагогіки вищої школи для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю А1 Освітні науки (Педагогіка вищої ніколи) кваліфікація: «Магістр освітніх наук. Викладач закладу вищої освіти» приймаються особи, які мають повну вищу освіту.

Враховуючи демократичні перетворення, що відбуваються сьогодні у всіх сферах життя суспільства, актуальності набувають питання реформування вищої школи, стратегічних завдань і шляхів оновлення освітньої та професійної підготовки. Суспільна потреба в ініціативних, авторитетних, усебічно освічених фахівцях, здатних до подальшого розвитку і самонавчання, духовного і професійного вдосконалення, актуалізує соціальне замовлення на підготовку педагогів нової генерації, здатних до оволодіння сучасними інформаційними і педагогічними технологіями, відкритих до діалогу із здобувачами освіти, свідомих у ставленні до обраної професії як творчої місії. Це зумовлює необхідність розвитку навичок проектування професійно-педагогічної діяльності, формування широкого кола ключових компетентностей учительського фаху, спрямовує на пошуки ефективних шляхів удосконалення професійно-педагогічної підготовки, на створення умов, що стимулюють фахове зростання вчителів, узгодження між професійним самовизначенням і професійним відбором до системи педагогічної освіти.

Науковими основами програми вступного усного іспиту з «основ педагогіки вищої школи» є положення класичної дидактики та наукові нароби провідних вітчизняних і зарубіжних фахівців. На початковому етапі програма вступного іспиту зі спеціальності передбачає успішне оволодіння абітурієнтом навчальним матеріалом зі спеціальності та повинен знати:

- теоретико-методологічні основи педагогіки; нормативні юридичні документи, що регламентують функціонування системи вищої освіти України;
- теоретичні засади організації навчально-виховного процесу в умовах сучасного вітчизняного закладу вищої освіти;
- сутність методологічних підходів до здійснення педагогічної діяльності в умовах закладу вищої освіти; основні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти за кордоном.

Крім того, абітурієнт повинен володіти: навичками системного та аналітичного мислення, аналізу інформації, що постійно оточує викладача і використовувати такі навички у процесі проектування змісту навчання майбутніх фахівців.

Абітурієнт повинен вміти:

- застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного

дослідження; правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система оцінювання:

Незадовільно - 0 - 99 балів

Початковий рівень - 100 - 129 балів

Достатній рівень - 130 - 153 балів

Середній рівень - 154 - 176 балів

Високий рівень - 177- 200 балів

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ

1.	Предмет та завдання педагогіки вищої школи Мета і завдання навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи», її місце в професійній підготовці магістрантів. Об'єкт та предмет ПВШ. Категоріальний апарат ПВШ. Зв'язок педагогіки вищої школи із іншими науками. Поняття, функції та категорії дидактики вищої школи. Основні цілі освіти. Принципи освіти в Україні. Рівні і ступені вищої освіти в Україні. Типи ЗВО в Україні.
2.	Сутність процесу навчання у вищій школі Основні закономірності процесу навчання. Сучасні освітні парадигми: технократична, гуманістична та їх порівняльний аналіз. Основні напрямки підвищення ефективності навчання. Концепції навчання: асоціативно-рефлекторна, поетапне формування розумових дій, трансформаційна теорія навчання. Структура процесу навчання.
3.	Дидактичні основи процесу навчання Сутність та взаємозв'язок основних понять теорії навчання: знання, навички, уміння, компетентність і компетентності, педагогічний процес, дидактична система, зміст освіти і навчання. Принципи навчання та їх змістова характеристика: науковості, наочності, зв'язок теорії із практикою, систематичності та послідовності, міцності засвоєння знань, свідомості та активності, доступності.
4.	Основні види навчальних занять і методи навчання Класифікація організаційних форм навчання і видів навчальних занять. Роль та місце лекції у закладі вищої освіти. Переваги та недоліки лекційного метода навчання. Головні дидактичні завдання лекції. Типи лекцій, їх призначення та особливості. Основні дидактичні вимоги до лекції. Зміст та структура лекції. Управління пізнавальною діяльністю студентів. Методи активізації пізнавальної діяльності. Стимули активізації пізнавальної діяльності студентів. Методика читання лекції. Лекторські дані. Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Оцінювання практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення. Оцінювання семінарських занять. Лабораторні заняття. Колоквіуми. Самостійна робота студентів.

5.	Система забезпечення якості освіти. Контроль результатів навчання Цілі та завдання контролю якості навчання. Основні фактори, що впливають на якість навчання. Об'єкт і предмет контролю. Вимоги до системи контролю. Валідність, надійність, достовірність та ефективність контролю. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. Форми контролю.
6.	Сутність процесу виховання у вищій школі Загальна характеристика процесу виховання. Виховний простір закладу вищої освіти. Зміст виховання. Особливості виховання у ЗВО. Принципи виховання – вихідні положення щодо способів досягнення виховних цілей в навчальному процесі ЗВО. Характеристика та вимоги принципів виховання: суспільна спрямованість, суб'єктність, цілісність, безперервність, диференційований та індивідуальний підхід, вимогливість та повага до студента, активізація взаємодії викладача і студента. Методи виховання у ЗВО: переконання, вправа, заохочення, вимога, критика, приклад, покарання, сугестія.
7.	Культура педагогічного спілкування у ЗВО Сутність та структура педагогічного спілкування. Стилі педагогічного спілкування. Зміст педагогічного спілкування у ЗВО. Спілкування та взаємодія в системах: «викладач-студент», «викладач-викладач».
8.	Студент як суб'єкт навчальної діяльності. Поняття про суб'єкта учбової діяльності. Вікова періодизація розвитку особистості. Типові риси психічного складу особистості в період юності. Міжособистісні та внутрішньо особистісні конфлікти в студентському віці. Регуляція поведінки в студентському середовищі.
9.	Педагогічна майстерність викладача та шляхи її формування Сутність педагогічної майстерності викладача ЗВО та характеристика специфічних особистісних якостей. Педагогічний такт. Педагогічний авторитет викладача. Педагогічна техніка. Педагогічні здібності. Шляхи розвитку педагогічної майстерності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форма вступного іспиту для іноземців та осіб без громадянства з Основ педагогіки вищої школи для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю А1 Освітні науки – письмове тестування. Комплект включає в себе завдання для проведення вступного іспиту з Основ педагогіки вищої школи у формі тестування. Зміст завдань відповідає чинним нормативним актам і рекомендаціям МОН України. Правильна відповідь на запитання оцінюється у 8 балів. Максимальна кількість тестових балів – 200. Виконання тестових завдань розраховано на 1,5 академічні години. Мінімальний результат здачі вступного іспиту – 100 балів. Якщо абітурієнт під час вступного іспиту з Основ менеджменту набрав від 0 до 99 балів – ухвалюється рішення про

негативну оцінку «Незадовільно» і вступник не допускається до участі у конкурсному відборі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Козлова О. Г. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2021. 178 с.
2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>
3. Корж-Усенко Л. В., Рибалко П. Ф. Нормативно-правові засади розвитку вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції //Фізико-математична освіта. - 2021. - № 3 (29). - С. 74-80.
4. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. П. Педагогіка : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. - К. : Знання, 2007. - 447 с.
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої ніколи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
6. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої ніколи: Навчальний посібник. - Х. : «Стильна типографія», 2019. 267 с.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої ніколи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
8. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої ніколи» / Уклад. А. В. Лисенко. - Полтава: ПолтНТУ, 2018.102 с.
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Законодавство України : база даних / Верховна рада України. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Законодавство України : база даних / Верховна рада України.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text)

11. Пшенична Л. В. Забезпечення якості вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту» // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук, журнал. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. - № 2(66). - 344с. С. 113-128.
12. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах. Суми, 2000. - 208 с.
13. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський рівень), галузь знань Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки : затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 520 від 11.05.2021 року
https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/05/17/011.0svitni.ped.nauky.mahistr_17.06.docx
14. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с. URL:
http://212,111,198,18:88/ispui/bitstream/123456789/217/1/lekcii_text.pdf
15. Фіцула М. М. Педагогіка : Посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Вид. центр «Академія», 2000. 542 с.